

UV RAPPORT 2012:5

ARKEOLOGISK UTREDNING

Bergtäkt i Helgona-Ekeby

Södermanland; Helgona socken; Helgona-Ekeby 1:1

Dnr 421-836-2011

Wivianne Bondesson

UV RAPPORT 2012:5

ARKEOLOGISK UTREDNING

Bergtäkt i Helgona-Ekeby

Södermanland; Helgona socken; Helgona-Ekeby 1:1

Dnr 421-836-2011

Wivianne Bondesson

Riksantikvarieämbetet

Arkeologiska uppdragsverksamheten

UV Mitt

Kontoret i Hägersten:

Instrumentvägen 19

126 53 Hägersten

Tel.: 010-480 80 60

Fax: 010-480 80 94

Kontoret i Uppsala:

Portalgatan 2

754 23 UPPSALA

Tel.: 010-480 80 30

Fax: 010-480 80 47

e-post: uvmitt@raa.se

e-post: fornamn.efternamn@raa.se

www.arkeologiuv.se

© 2012 Riksantikvarieämbetet

UV Rapport 2012:5

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Gävle 2012. Medgivande I 2011/0233.

Kartor är godkända från sekretessynpunkt för spridning.

Lantmäteriverket 2012-01-19. Dnr 601-2012/276.

Bildredigering Karlis Graufelds

Layout Åsa Östlund

Omslag

Framsida: Arkeolog Anna Östling och maskinist Pontus Ohlsson vid objekt 2. Foto: Wivianne Bondesson.

Baksida: Boplatsten objekt 11, samt objekt 5, en stensamling. Foto: Wivianne Bondesson.

Tryck/utskrift EO Grafiska, Stockholm 2012

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Antikvarisk bakgrund	5
Arkeologisk potential inför utredningen	5
Målsättning	6
Metod	6
Resultat	7
Fasta fornlämningar	7
Bevakas	7
Övriga kulturhistoriska lämningar	9
Utgår	9
Referenser	9
Administrativa uppgifter	11
Bilagor	11
1. Objekttabell	11
2. Schakt- och provgropstabell	12
3. Fyndtabell	12

Figurer

1. Utredningsområdet markerat på utdrag ur Topografiska kartans blad 9H SV. Skala:1:50 000.....	4
2. Resultatkarta över utredningsområdet med objekt markerade på utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:3 000.....	8
3. Objekt 4, enstenssamling. Foto.....	8
4. Objekt 6, enstenssamling. Foto.....	9
5. Objektlista över utredningsområdet med objekt och schakt markerade på utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:3 000.....	10

Figur 1. Utredningsområdet markerat på utdrag ur Topografiska kartans blad 9H SV. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Vid utredningen registrerades 13 objekt varav två var dels den sedan tidigare kända torplämningen Kärstugan, RAÄ 168:1, dels den boplatz som Ostlänkeninventeringen pekat ut, RAÄ 385. Sammantaget utgör objekten fyra boplatser som är fasta fornlämningar. Två boplatzlägen är belägna utanför etapp 2 området och bör utredningsgrävas i händelse av exploatering. Sex av objekten är övriga kulturhistoriska lämningar, såsom gränsmärken och stensamlingar och ovannämnda torplämning. Ett av objekten utgick då det inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen.

Inledning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Södermanlands län har Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV Mitt genomfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Helgona-Ekeby 1:1. Utredningen ska fungera som planeringsunderlag för länsstyrelsen i deras ställningstaganden till planer på en bergtäkt inom ägora.

Utredningsområdet är cirka 25 hektar stort. Området ligger nordväst om gården Ekeby i Helgona socken och domineras av skogsmark.

Uppdragsgivare är fastighetsägaren till Helgona-Ekeby 1:1, Alf Ericsson.

Antikvarisk bakgrund

Inom området för bergtäkten fanns tidigare två objekt registrerade i Fornminnesregistret (FMIS) vid Riksantikvarieämbetet. Det utgjordes dels av en lämning efter torpet Kärstugan, RAÄ 168:1. I samband med en översiktlig inventering inom ramen för projekt Ostlänken (den planerade järnvägssträckan Järna-Linköping) gjordes år 2004 en besiktning längs vägarna inom utredningsområdet av arkeologerna Britta Kihlstedt och Roger Wikell från Riksantikvarieämbetet, UV Mitt. Vid detta tillfälle påträffades en plats med slaget material av kvarts av mesolitisk karaktär inom utredningsområdet. Platsen bedömdes vara en stenåldersboplatz, RAÄ 385 (längst i väster tangerar området även stenåldersboplatzen RAÄ 334).

Vid tidigare utredning av området år 2007, omedelbart väster om utredningsområdet, påträffades bl.a. en rik stenåldersmiljö med 12 boplatser från äldre stenålder, ett grav- och boplatzområde från järnåldern med fyra gravar och två husgrundsterrasser samt en kolningsmiljö med en kolbotten och en rest av kolarkoja.

I SHM:s lösfyndsregister finns ett fynd registrerat på torpet Kärstugan (SHM inv nr 8640). Fyndet utgörs av en "Hålmejsel i det närmaste oskadad, väl slipad med nästan skarpkantiga smalsidor, l 7,3, br 4,2 cm."

Arkeologisk potential inför utredningen

Områdets geografiska läge anger att det i huvudsak har fungerat som utmark till Ekeby under historisk tid. Det äldre kartmaterialet förväntades kunna

hjälpa till att berätta om områdets nyttjande i historisk tid genom att visa på numera försvunnen utmarksbebyggelse och andra aktiviteter på avstånd från gården Ekeby. Fornlämningar i anslutning till den sprickdal som följer den södra sidan av området lät ana att det kunde förväntas enstaka gravar från bronsålder och järnålder i området. I sprickdalens norra förlängning återfinns även två fornborgar som visar på sprickdalarnas roll för kommunikation och kontakter mellan olika bygder i Sörmland. Det kan också noteras att Ekeby är en plats där flera sprickdalar möts. De sträcker sig vidare söderut mot Hagnesta–Sjösa i sydost, mot Myra–Stenbro i sydsydost och mot Hovra–Bullersta i söder. Vid Myra finns flera rösen i krönlägen som är värda att uppmärksammas då de sammanfaller med fastighetsgränser i området. Detta faktum gjorde det intressant att eftersöka rösen och stensättningar i krönlägen.

Det nu aktuella undersökningsområdet ligger på nivåer mellan 35 och 65 meter över havet. Tidigare fynd i närområdet och terrängen angav att det fanns möjlighet att hitta fina lägen för stenåldersboplatser inom området.

Här ska även nämnas att i samband med en arkeologisk utredning för en bergtäkt vid Hagnesta, cirka två kilometer väster om det nu aktuella området, påträffades två kvartsbrott och en cirka 7 000 år gammal boplatser på nivåer mellan 45 och 52 meter över havet. Vid detta arbete uppmärksammades även flera ”stenhågnader” i närområdet som registrerats som agrara lämningar men som snarast hade karaktären av rituella hågnader (Bondesson 2005). I närområdet finns ett stort antal lämningar från bronsålder som anger att bergshöjderna från Hagnesta upp mot Ekeby ingått i en bronsåldersmiljö. Det var därför viktigt att vara uppmärksam på sparsmakade, korta stensträngar uppe på bergshöjderna som skulle kunna antyda förhistorisk rituell verksamhet i dessa dagens utmarksområden.

Målsättning

Den övergripande målsättningen vid en arkeologisk särskild utredning är att lokalisera och fastställa fornlämningar. Vid inventering av fornlämningar noteras ovan mark synliga lämningar samt gynnsamma lägen för boplatser. Status för eventuella boplatslägen fastställs genom utredningsgrävningar. På ett vidare plan syftar utredningen till att underlätta planprocessen så att man kan undvika, alternativt minimera ingreppen i fornlämningarna. Följande mer specifika målsättningar för det aktuella området kunde urskiljas:

- Identifiera stenåldersboplatser.
- Inventeringen ska också redovisa för utmarksområden typiska lämningar såsom torp, kolmilor och tjärdalar.

Metod

- Arbetet inleds med en mycket kort genomgång av bakgrundsmaterial som tidigare rapport, befintliga historiska kartor och geologiska kartan.
- Inventering i fält varvid nya och möjliga fornlämningar identifieras. Dessa beskrivs kortfattat och mäts in med GPS.
- Utredningsgrävning av möjliga fornlämningar, företrädesvis boplatslägen, har utförts med hjälp av traktorgrävare varvid mindre schakt tagits upp

ner till anläggningsförande alternativt orörd nivå. Ytan finrensades för hand och en del av sanden sållades. Två av objekten var inte åtkomliga med maskin varför maskintiden efter samråd med länsstyrelsen växlades mot ytterligare en arkeolog under en av grävdagarna och objekten undersöktes med handredskap. Efter dokumentation och inmätning lades schakten/provgroparna igen.

- Sammanställning och analys av resultaten presenteras i denna rapport.

Resultat

Vid utredningen registrerades 13 objekt varav två var dels den sedan tidigare kända torplämningen Kärrestugan, RAÄ 168:1, dels den boplatz som Ostlänkeninventeringen pekat ut, RAÄ 385. Sammantaget utgör objekten fyra fasta fornlämningar (objekten 2, 3, 10/RAÄ385 och 11), Två objekt är belägna utanför etapp 2 området och bör utredningsgrävas i händelse av exploatering, (objekten 1 och 8). Sex av objekten är övriga kulturhistoriska lämningar (objekten 4–6, 9, 12/RAÄ 168:1 och 13). Ett av objekten utgår då det inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen (objekt 7).

Fasta fornlämningar

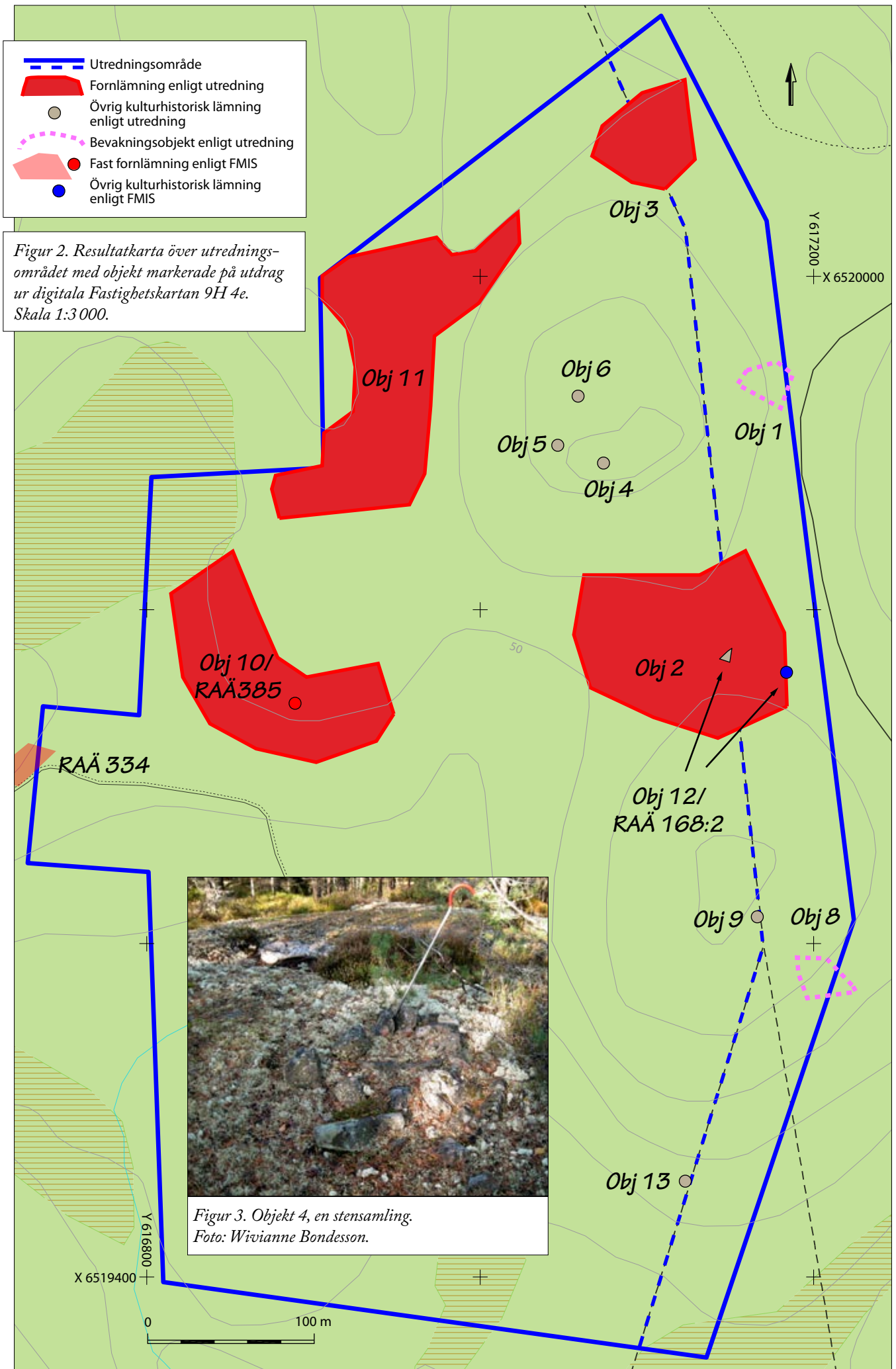
De fasta fornlämningarna (objekten 2, 3, 10/RAÄ 385 och 11) utgörs av boplatser. Boplatserna är de lämningar som karaktäriserar området. De härrör från äldre stenålder, runt 8000 år sedan. Boplatserna samt de två ännu ej bekräftade lägena är alla belägna på 50 meter över havet. Då var här ett skärgårdslandskap med större och mindre öar.

Boplatstytorna är belägna i olika lägen och exponerar alla mot skilda väderstreck. Några har skyddade lägen i gipar omgivna av låande berg på flera sidor, platser lämpade för tuffare väder eller vid behov av ett mer dolt läge. De små ytorna det handlar om talar för ett kortvarigare utnyttjande av en mindre grupp människor som kanske återkommit till platsen vid flera tillfällen. Lägena i det i övrigt karga och bergiga områdena indikerar att de eventuella boplatserna fungerat i en fångstmiljö där man hämtat sin näring ur havet, t.ex. fiskat och/eller jagat säl och sjöfågel. När man rastat har man kanske t.ex. gjort upp en eld och bearbetat råmaterial som kvarts och annan lämplig bergart till de livsviktiga redskapen. Det är dessa spår som haft en chans att bevaras från stenålder till vår tid och det är dem vi letar efter vid en utredning.

Inom boplatstytorna påträffades framför allt slagen kvarts vid utredningsgrävningen, vid objekt 2 även ett fragment slagen bergart. Vid den tidigare Ostlänkeninventeringen påträffades även då slagen kvarts.

Bevakas

Två objekt (objekten 1 och 8), utgörs av boplatslägen vars status ännu inte fastställts och de bör därför utredningsgrävas i händelse av exploatering. De har liknande lägen som de redan fastställda fornlämningarna och är belägna på samma höjd över havet. Mycket talar därför för att de är boplatser från

stenåldern och att spår efter detta finns dolda under markytan. Anledningen till att de inte fått en fastställd status är att området längst i öster inte omfattades av etapp 2, d.v.s. utredningsgrävning.

Övriga kulturhistoriska lämningar

De sex objekt som fått denna klassning (objekten 4-6, 9, 12/RAÄ 168:1 och 13) är av skilda karaktärer. De utgörs bl.a. av bebyggelselämningarna vid torpet Kärrstugan, objekt 12/RAÄ 168:1, där lämningarna efter jordkällaren registrerats förutom den sedan tidigare kända torpgrunden. Inga äldre belägg än häradskartan från år 1901 har hittats varför lämningen inte kan bedömas vara fornlämning.

Två av lämningarna utgörs av gränsmärken (objekten 9 och 13). Det förstnämnda är beläget i krönläge och är relativt stort och gediget byggt, det sistnämnda är betydligt mindre, enklare till sin konstruktion och mer diskret. Båda är belägna i befintlig gräns och klassas därför som övriga kulturhistoriska lämningar.

Objekten 4-6 utgörs av stensamlingar belägna på krön av berg. De är olika till sin karaktär men har det gemensamt att de är anlagda av människor. Tolkningen av dem är vanskelig. Stensamlingar på berg är inte ovanligt i Nyköpingstrakten men vad de står för är svårare att säga. Några har en mer rituell tolkning, andra kan vara gamla raserade gränser, andra kan vara rester efter skogsfågel- eller smådjursfällor. Dock har jag inte kunnat hitta belägg för denna typ av jakt i regionen. Den stora osäkerheten kring tolkningen gör att de här aktuella objekten inte klassas som fornlämningar utan som övriga kulturhistoriska lämningar.

Utgår

Ett av objekten, (objekt 7), utgår då det inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen. Objektet utgjordes av ett förmodat boplatsläge som valts ut utifrån sina goda topografiska förutsättningar; beläget på en forntida ö inne i en relativt stor men väl skyddad vik.

Referenser

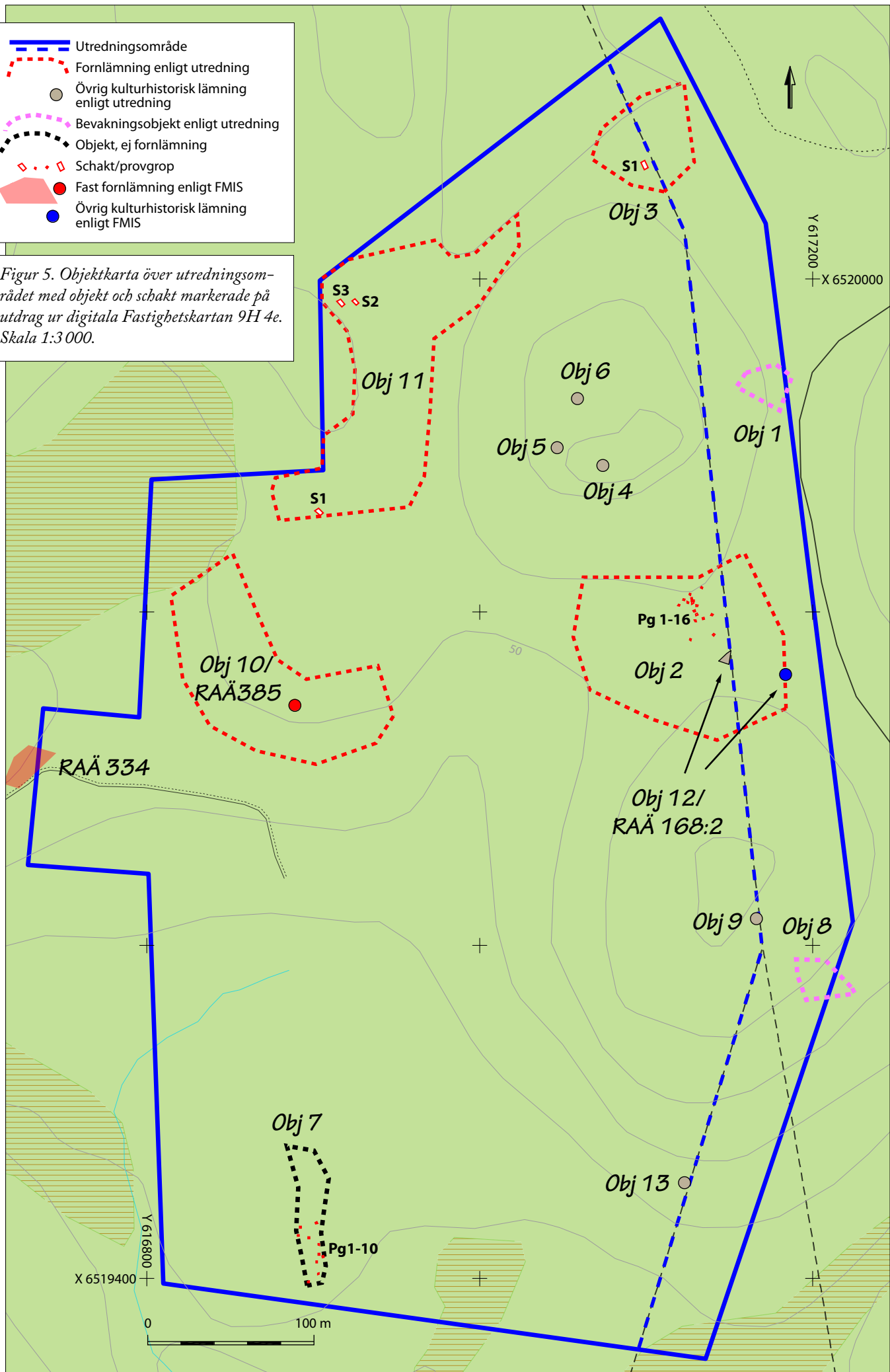
- Bondesson, W. 2005. Hagnesta bergtäkt. Arkeologisk utredning. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2005:8. Stockholm.
- 2007. Tallkärrsberget i Helgona. Arkeologisk utredning. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2007:15. Stockholm

Figur 4. Objekt 6, en stensamling. Foto: Wivianne Bondesson.

- Utredningsområde
- Fornlämning enligt utredning
- Övrig kulturhistorisk lämning enligt utredning
- Bevakningsobjekt enligt utredning
- Objekt, ej fornlämning
- Schakt/provgrop
- Fast fornlämning enligt FMIS
- Övrig kulturhistorisk lämning enligt FMIS

Figur 5. Objektlista över utredningsområdet med objekt och schakt markerade på utdrag ur digitala Fastighetskartan 9H 4e. Skala 1:3 000.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-836-2011.

Länsstyrelsens dnr: 431-4396-2010.

Projektnr, UV: 11982.

Undersökningstid: 20 samt 26–27 oktober 2011.

Projektgrupp: Projektledare Wivianne Bondesson, arkeologerna Anna Östling och Katarina Appelgren samt systemförvaltare Helen Grenler.

Underkonsulter: Foria (för traktorgravare).

Exploateringsyta: 0,26 km².

Läge: Ekonomiska kartan, blad 9H 4e.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM.

Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn: E616622 N6519243.

Höjdsystem: –.

Dokumentationshandlingar som förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm: –.

Fynd: Fnr 1–7 förvaras på RAÄ UV Mitt i väntan på beslut om fyndfördelning.

Bilagor

Bilaga 1. Objekttabell

Objekt nr/ RAÄ nr	Beskrivning	Statusförslag	Kommentar
1	Boplatsläge, ca 35×20 m stor (Ö-V) beläget i gip upp mellan bergväggar, i en Ö-sluttning av berg. Sandmark. Topografiskt avgränsad. Skogsmark, ung tallskog. 50–55 m ö.h.	Bevakas	Utredningsgrävs ej. Belägen inom etapp 1 område.
2	Boplats, ca 105×95 m stor (Ö-V) beläget i V-sluttande pass mellan berg samt på avsats i SÖ. Sandmark. Topografiskt avgränsad. Gles barrskog, tät ung granskog i Ö. 50–55 m ö.h.	Fast fornlämning	Fynd av slagen kvarts samt 1 slaget bergartsfragment
3	Boplats, ca 65×50 m stor (Ö-V) beläget på avsats i N-sluttning, i pass mellan berg. Öppnar upp mot NV. Topografiskt avgränsad. Skogsmark, barrskog. 50 m ö.h.	Fast fornlämning	Fynd av slagen kvarts.
4	Stensamling, 1 m i diameter, 0,1 meter hög av 0,1–0,3 m stora stenar. Beläget på krön av berg. Hällmark med gles barrskog. 65 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
5	Stensamling, 1,5 m i diameter, bestående av 6 stenar, 0,2–0,5 m stora, 4 m N därom är ytterligare 4 stenar, av samma storlek, inom en 1 m ² stor yta. Hällmark med gles barrskog. 65 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
6	Stensamling, 1 m i diameter bestående av 3 stenar, ca 0,4–0,5 m stora, två ligger i kontakt med varandra, den andra några dm därifrån. Hällmark med gles barrskog. 60 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
7	Boplatsläge, ca 80×20 m stor (N-S) beläget på långsträckt markerad bergrygg med tämligen flat och stenfritt krön. Berget ligger isolerat som en ö i sankmark, forntid ö i skärgårdslandskap. Sandmark på krönet. Skogsmark, blandskog. 35 m ö.h.	Utgår	Utredningsgrävd med negativt resultat.
8	Boplatsläge, ca 30×25 m stor (N-S) beläget i gip, i S-sluttning, berg i N-Ö-V, stenigt i S. Topografiskt avgränsad. Skogsmark, ung barrskog. 50–55 m ö.h.	Bevakas	Utredningsgrävs ej. Belägen inom etapp 1 område.
9	Gränsmärke, med runt postament 1,6 m i diameter och 0,7 m högt av 0,1–0,7 m stora stenar. Hjärtsten 0,6 m hög, 0,4 m bred och 0,25 m tjock. Delvis rödmålad hjärtsten. Hällmark med gles barrskog. 60 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
10/RAÄ385	Boplats, okänd utbredning. I en 4 m l sträcka i en körväg framkom 6 bitar slagen kvarts. Påträffades vid specialinventering år 2004 inför den planerade Ostlänken. (RAÄ dnr 326-818-2011). Ca 145×45 m stor sträcka längs 50 m kurvans strandlinje bör undersökas. Topografiskt avgränsad. S-sluttande sandig moränmark. Skogsmark 50 m ö.h.	Fast fornlämning	
11	Boplats, ca 225×75 m stor (N-S) beläget i plant pass mellan bergsknallar, öppnar mot V och N. Topografiskt avgränsad. Skog, blandskog. 50 m ö.h.	Fast fornlämning	Fynd av slagen kvarts.

Objekt nr/ RAÄ nr	Beskrivning	Statusförslag	Kommentar
12/ RAÄ 168:1- 2	1. Lägenhetsbebyggelse efter torpet Kärrstugan. Bebyggelseämningar, bestående av 1 husgrund efter bostadshus, otydlig (N-S eller Ö-V) med spisröse med tegelflis. 2. Vid utredningen tillkom bebyggelseämningar efter jordkällare, belägen 35 m VNV om torpgrunden, ingrävd i V sluttningen. 8x6 m stor (Ö-V) och 1 m djup. Stenfoto i Ö 1 m bred, delvis stenfoto i V med en 1,5 m bred öppning. Bevuxen med flera granar. Flack, blockrik moränplåt i sadelläge mellan bergklackar. Skogsmark, ung tät granskog. 50 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Häradskartan 1901. Nr 2 ej tidigare registrerad i FMIS.
13	Gränsmärke. Postament 1 m i diameter och 0,2 m högt. Hjärtsten 0,4 m hög, 0,4 m bred och 0,3 m tjock. Belägen i befintlig gräns. Skogsmark, blandskog. 40 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	

Bilaga 2. Schakt- och provgropstabell

Snr/ Pg nr	Obj. nr	Beskrivning	Anläggningar och fynd
Pg1	2	0,7x0,7 m stort och 0,08 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder gul, grusig sand.	
Pg2	2	0,8x0,8 m stort och 0,13 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder grusig sand med en 0,2x0,25 m stor sten..	
Pg3	2	0,8x0,6 m stort och 0,08-0,15 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder gul grusig morän, grusigare mot botten.	
Pg4	2	1x1 m stort och 0,1-0,15 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder gul /röd morän, grusigare mot botten.	
Pg5	2	0,8x0,7 m stort och 0,1-0,13 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder gul grusig morän.	
Pg6	2	1,6x0,6-0,75 m stort (Ö-V) och 0,15-0,25 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder mo. Ett 5-tal skarpkantade stenar, 0,03-0,08 m stora.	F1
Pg7	2	0,7x0,7 m stort och 0,08-0,1 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder gul sandig morän, mot södra kanten mer grått. Stenigare mot botten. Rikligt med rötter.	
Pg8	2	0,8x0,6 m stort och 0,2 m djup. Torv 0,1 m tjockt, därunder gult grus.	
Pg9	2	Trapetsoid form med sidolängd 1-1,2-1,5-0,6 m samt 0,2 m djup. Belägen invid och S om Pg6.	F2
Pg10	2	0,8x0,7 m stort och 0,1-0,15 m djup. Gul/röd morän under torven.	
Pg11	2	0,7x0,7 m stort och 0,1-0,15 m djup. Gul/röd morän under torven.	
Pg12	2	1,1x0,7 m stor och ca 0,2 m djup. N delen ej grävd i botten.	F3
Pg13	2	0,8x0,8 m stort och 0,1-0,15 m djup. Röd/gul sandig morän.	
Pg14	2	0,7x0,6 m stort och 0,2-0,3 m djup. Gul sandig morän.	
Pg15	2	0,8x0,7 m stort och 0,1-0,15 m djup. Röd/gul sandig morän. Fynden kom på ca 0,1 m djup.	F4
Pg16	2	0,6x0,6 m stor och 0,2 m djup. Röd/gul morän.	
Pg1	7	0,9x0,9 m stor och 0,08-0,1 m djup. Gul/röd sand/morän. En större sten, 0,17x0,14 m stor samt ett par mindre, 0,05-0,1 m stora.	
Pg2	7	0,8x0,7 m stort och 0,1 m djup. Torv 0,1 m tjock därunder gul siltblandad sand. En 0,2 m stor sten i V delen.	
Pg3	7	0,7x0,6 m stort och 0,15 m djup. Torv 0,08 m tjockt, därunder hårt packad mo med måttligt med 0,03-0,15 m stora stenar.	
Pg4	7	0,8x0,8 m stor och 0,1 m djup. Torv 0,05 m tjockt, därunder ljus silt. En 0,2 m stor sten i N delen.	
Pg5	7	0,4x0,5 m stor och 0,08 m djup. En sten i botten, ca 0,1 m stor.	
Pg6	7	0,6x0,3 m stor. Bestod av enbart rötter, ej grävd i botten.	
Pg7	7	0,9x0,5 m stor och 0,1 m djup. Torv 0,1 m tjock, därunder grusig silt.	
Pg8	7	0,6x0,6 m stor och 0,1 m djup. Torv 0,05 m tjock, därunder något grusblandad silt.	
Pg9	7	0,65x0,65 m stor och 0,1 m djup. Torvlagret borttaget av vildsvin. Matjord 0,05 m tjockt, därunder silt med måttligt med 0,01-0,1 m stora stenar.	
Pg10	7	0,9x0,8 m stort och 0,1-0,15 m djup. Gul morän. Moränsten mot botten.	
S1	11	4,5x2 m stort (SÖ-NV) och 0,05-0,1 m djup. Röd sand/morän.	F6
S2	11	3,2x2 m stort (SÖ-NV) och 0,1-0,25 m djup. Röd sand/morän.	
S3	11	4x2,35 m stort (SÖ-NV) och 0,05-0,1 m djup. Röd sand/morän. Ej grävt i botten.	F7
S1	3	4x2,1 m stort (SÖ-NV) ej grävt i botten. Rödbrun morän. Fynden kom direkt under torven i mitten av schaktet.	F5

Bilaga 3. Fyndtabell

Fnr	Objekt nr	Snr/Pg nr	Typ	Vikt i g
1	2	Pg6	1 kvartsavslag, 2 övrig slagen kvarts, 4 kvartssplitter och en slagen bergart med ev retusch	6,2
2	2	Pg9	1 övrig slagen kvarts	5,4
3	2	Pg12	1 splitter av kvarts	0,3
4	2	Pg15	2 kvartsavslag,	3,3
5	3	S1	2 kvartsavslag, 1 övrig slagen kvarts	9,2
6	11	S1	2 bipolära kärnor, 1 kvartsavslag, 2 övrig slagen kvarts.	52,0
7	11	S3	1 kvartsitavslag	13,7

Bergtäkt i Helgona-Ekeby

Med anledning av planer på en bergtäkt har Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV Mitt, genomfört en arkeologisk utredning i Helgona-Ekeby. Vid utredningen registrerades 13 objekt. Sammantaget utgör objekten fyra boplatser som är fasta fornlämningar, varav en var känd sedan tidigare. Två bo-

platslägen är belägna utanför etapp 2 området och bör utredningsgrävas i händelse av exploatering. Sex av objekten är övriga kulturhistoriska lämningar, såsom gränsmärken och stensamlingar och en sedan tidigare känd torplämning. Ett av objekten utgick då det inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen.